Stenderups Historie

Navnet Stenderup kommer af ”sten” og ”torp”. Sten betyder stenet grund. Torp betyder udflytterbebyggelse. Torperne blev dannet i vikingetiden i perioden årene 800-1200.

Byens ældste egentlige bebyggelse er kirken, som er fra midt i 1100-tallet (Middelalder) og annex til Urlev kirke.

Kirken 1865 - 1909

Der er fundet et par store jernalder-landsbyer på egnen. Man regner med, at det er en af disse, der har holdt til på egnen og med tiden er vokset. Senere blev kirken bygget og så flyttede man ikke længere rundt, men bosatte sig

i gårde omkring kirken og derved er ”landsbyen” opstået.

Ved folketællingen i 1801 er der 101 indbyggere i Stenderup ejerlav.

I år 1819 består landsbyen af 8 gårde og nogle få huse.

Gårdene er fæstet til Boller og Bygholm Godser. Der er desuden etableret nogle få ejendomme med et mindre jordtilliggende ude på overdrevet langt fra landsbyen.

På landsbyfortet (hvor “torvet” er nu) kunne bymændene mødes og på fælles grund beslutte ting af fælles interesse.

Stenderup kom på det industrielle landkort med teglværket, som var ejet af Jens Peter Jensen Rousthøj.

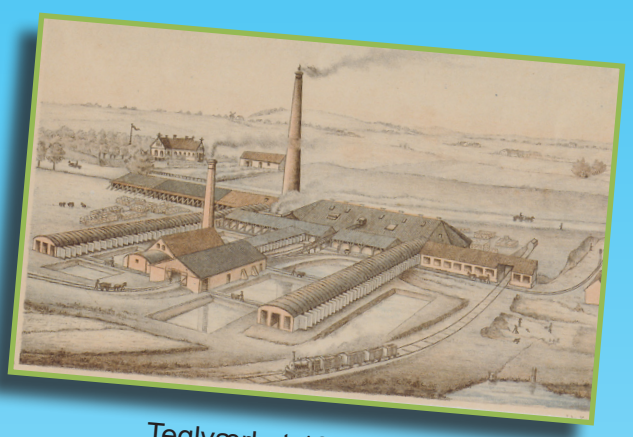

Teglværket 1883

Han begyndte i ca. 1845 med at lave teglsten på sin mark lige syd for kirken. I 1873 opførte Rousthøj en ringovn med en skorsten på 32 meter, det var den 3. af slagsen i Danmark.

Teglværket beskæftigede 35 mand i 1934 og var på sit højeste i 1946.

Den forholdsvise gode indtjening som teglværksarbejderne havde, gav grobund for spirende handel og håndværk i Stenderup og omegn.

Stenderup by vokser støt i årene omkring 1900 på grund af teglværket og jernbanen, der er etableret i 1884, og udvikler sig til et handelscentrum for Stenderup og omegn.

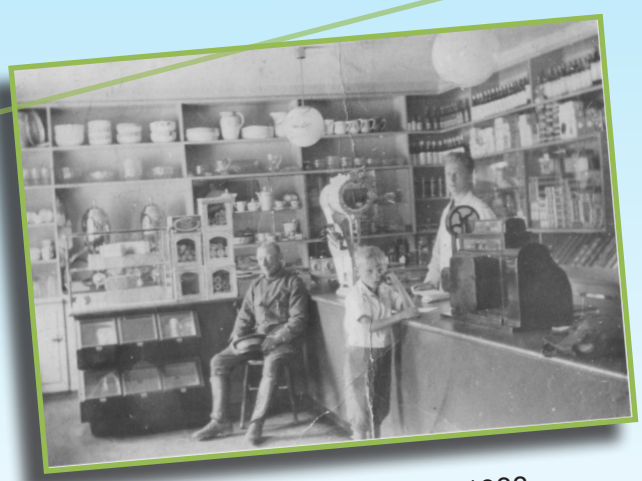

Brugsen Hedenstedvej 5 - år 1933

Der blev anlagt mejeri, bygget fodderstofforretning, missionshus, forsamlingshus og en ny fireklassesskole. Stort set alle håndværkere var repræsenteret i byen.

Dagmar Juel Raarup under saksen hos Vera - Hedenstedvej 4

I 1965 lukker teglværket efter 120 års drift. Det sidste tog kører d. 29. september 1957 og herefter lukker butikker og håndværkere lidt efter lidt.

I dag er der ca. 485 indbyggere, en brugs, en smed og en tømrer.

Går man en tur kan man se at mange huse stadig bærer præg af deres tidligere funktioner.

Oplev byen og dens historie mens du bevæger dig rundt i den. Rigtig god tur!

Stenderup

Handelscentrum for hele omegnen.

Skinnebus ved jernbanejubilæet 1954

En by fyldt af gode historier

I dag bærer landsbyen stadig præg af sin gamle funktion. Vi har mærket betydningsfulde huse og steder i byen med QR-koder. Scan koderne med din tablet eller smartphone, læs historien og se billederne når du står på stedet.

KEND DIN LANDSBY

”Kend din landsby” - projektet er blevet gennemført af Lokalarkivet i Stenderup i samarbejde med Borgerforeningen, udeluk kende med en frivillig indsats og hjælp fra Glud Museum.

Billeder og andet materiale der er blevet brugt i projektet er med rettighed fra Lokalarkivet.

Denne folder er udarbejdet på vegne af Lokalarkivet i Stenderup.

Flere andre landsbyer har gennemført projektet. Herunder Bjerre, Hornsyld, Barrit/Vrigsted og Stouby som Stenderup har arbejdet sammen med om en fælles tur gennem vores egn. I folderen "Langs plovfuren - i bondens fodspor" er der lavet en fælles rute som går gennem højdepunkterne i alle vores landsbyer og omegne. Turen er på knap 60 km. Folderen kan findes sammen med denne eller på kenddinlandsby.dk

Projektet er støttet af landdistriktsmidlerne i Hedensted kommune.

Glud Museum – det østjyske landsbymuseum – står bag projekt Kend din landsby.

HEDENSTEDERNE® FOR ALLE DER VIL

hedenstederne.dk

gludmuseum.dk

Hedenstedvej 1 - Kirken
Hedenstedvej 2 - Høker/købmand
Hedenstedvej 3 - "Dalbo" - Malerforretning, Telefoncentral, Spejderlokale til FDF
Hedenstedvej 4 - Slagterhus, skomager, cykelforretning & damefrisør
Hedenstedvej 5 - Stenderups- og omegns Brugsforening nr. 2
Hedenstedvej 7 - Bageri med butik
Hedenstedvej 8 - "Emaus" - Missionshus
Hedenstedvej 9 - Herreskrædderi & Manufaktur
Hedenstedvej 10 - Klodsmager, cykelværksted & fodtøjforretning
Hedenstedvej 12 - Stenhugger, rejsestald & jordemoder
Hedenstedvej 13 - Herre- og damefrisørsalon
Hedenstedvej 14 - Iværksætterhus for skrædderi, malermester, tømrermester, & slagter
Hedenstedvej 15, 17 & 19 - Savværk og tømmerforretning
Hedenstedvej 20 - Købmand og brugsforening nr.1
Hedenstedvej 21 - Sadelmager, &Trikotageforretning
Hedenstedvej 22 - Privatbolig for Jernbaneformanden
Hedenstedvej 24 - Slagterbutik, slagterhus og hjemmesygeplejeske
Hedenstedvej 25 - Tømrer- og snedkerforretning
Hedenstedvej 26 - Barber salon, slagteri udsalg og apotekerudsalg
Hedenstedvej 28 - Herreskrædderi
Hedenstedvej 30 - Vognmand, Lillebil og køreskole
Hedenstedvej 34 - Købmand
Hedenstedvej 36 - Vognmand og Lillebil (taxa)
Hedenstedvej 38 - Centralskolen
Hedenstedvej 39 - "Fristed" Diskret ophold, Karetmager, snedkerværksted, møbelfabrik
Hedenstedvej 40 - Børstenbinder & Fransk Vask
Hedenstedvej 41 - Distriktsjordemoder
Hedenstedvej 44 - "Solhjem" Handelsgartneri

Stationsvej 1 - Foderstof
Stationsvej 3 - Station & Posthus

Mejerivej 1A - Frysehus
Mejerivej 1B - Mejeri
Mejerivej 3 - Jernbane cafeén

Lærkevej 1 - Den gamle skole

Bråvej 1 - Stenderup Forsamlingshus
Bråvej 6 - Murerforretning
Bråvej 9 - Teglværket og Teglværksvilla

Lystrupvej 1 - Sygekassekontor & Herreskrædderi
Lystrupvej 5 - "Aldershvile" - Alderdomshjem
Lystrupvej X - v. nr. 6 - Transformatortårn

Ørnstrupvej 103 - "Vibo" - Husmandsbrug & Skomager

Smedevænget 1 & 3 - Smedier
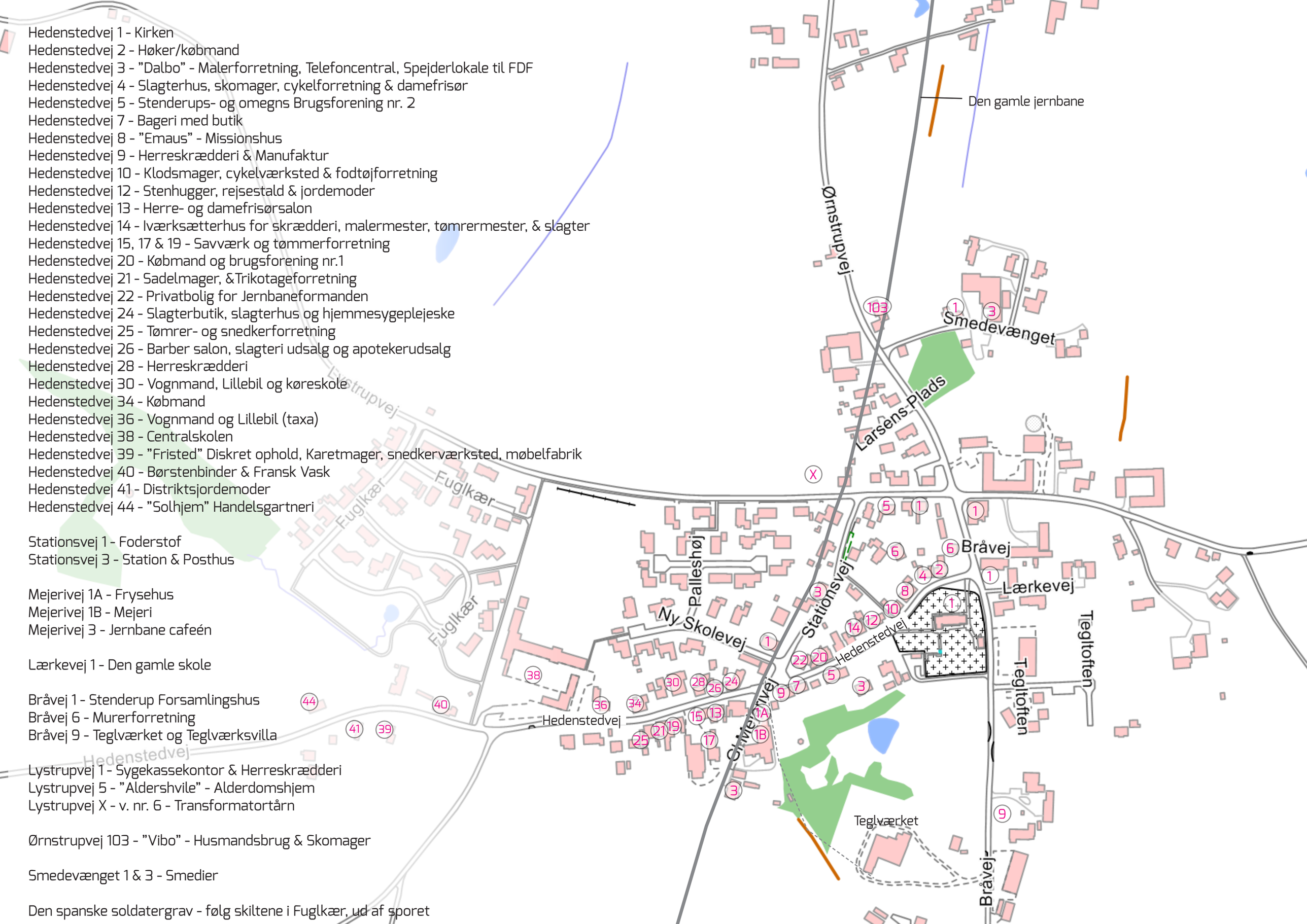
Den spanske soldatergrav - følg skiltene i Fuglkær, ud af sporet